



Finansdepartementet  
Skatte- och tullavdelningen  
103 33 Stockholm

## LOs yttrande över F-skattesystemet – en översyn, SOU 2019:31

### Sammanfattning av LOs synpunkter

- LO anser att utredningens förslag borde gå längre när det gäller att komma åt problemet med falska egenföretagare.
- LO vill att kravet på flera uppdragsgivare för att få tillstånd för F-skatt ska återinföras eftersom det skulle leda till ett ökat skydd för arbetstagare.
- LO välkomnar utredningens förslag om ett enklare och mer lättöverskådligt regelverk för F-skatt.
- LO stödjer utredningens förslag om ett tidsbegränsat godkännande för F-skatt. Det kan bidra till att motverka förekomsten av falska egenföretagare.
- LO välkomnar utredningens förslag om ett mer korrekt beslutsunderlag samt stärkta möjligheter att återkalla godkännandet vid brister
- LO stödjer utredningens förslag om att återkalla godkännandet vid missbruk.
- LO anser sammantaget att utredningens förslag kan bidra till att göra det lättare för Skatteverket att stävja problemet med falska egenföretagare och göra det svårare för oseriösa personer att ägna sig åt skattefusk och skatteundragande.

### Bakgrund

Sedan F-skattesystemet infördes 1993 har reglerna ändrats flera gånger. Med ändringarna som tillkom 2009 har godkännanden för F-skatt ökat markant. Flertalet rapporter visar att förändringarna skapat icke-önskvärda och olyckliga effekter.

Inte minst har fenomenet med falska egenföretagare, egenföretagare som jobbar under anställningsliknande förhållanden, blivit ett allt mer förekommande problem för LO-medlemmar – inte minst i bygg och transportsektorn.

LO har därför välkomnat en översyn av F-skattesystemet i syfte att upprätthålla balansen mellan arbetsgivare och arbetstagare och minska skattefusk. Utredningens förslag är i huvudsak ett steg i rätt riktning. Missbruk av F-skattesystemet för att kringgå skatter och avgifter måste få ett slut.

#### LOs allmänna synpunkter på utredningens förslag

Den borgerliga regeringens ändringar av F-skattesystemet 2009 har haft flera negativa effekter på arbetsmarknaden. Inte minst har det blivit lättare för dem som egentligen inte bedriver näringsverksamhet att bli godkända för F-skatt. Detta har bland annat lett till att så kallade falska egenföretagare, egenföretagare som jobbar under anställningsliknande förhållanden, blivit allt mer vanligt förekommande. Det händer till exempel att anställda sägs upp och erbjuds att fortsätta med samma arbetsuppgifter som egenföretagare eller att arbetsgivare anlitar F-skattare för uppdrag som egentligen borde utföras av anställda. Det leder till sämre villkor för arbetstagaren eftersom företagare inte omfattas av kollektivtal, avtalade försäkringar, lagen om anställningsskydd, avtalspension, medbestämmandelagen och arbetsmiljölagen i sin helhet. Företagare har heller inte rätt till semester och a-kassa. På så sätt undviker arbetsgivaren sitt arbetsgivaransvar samtidigt som arbetstagarna får en mer otrygg position. Det är därför av stor betydelse att de som inte avser att bedriva en varaktig, vinstdrivande och självständig näringsverksamhet heller inte kan bli godkända för F-skatt. Något som alltså är möjligt med dagens lagstiftning. LO välkomnar därför utredningens förslag för att motverka den ökade otryggheten på arbetsmarknaden.

LO delar utredningens bedömning att Skatteverket bör ges bättre rättsliga förutsättningar för att säkerställa att personer som är godkända för F-skatt också bedriver näringsverksamhet. I dag kan ett godkännande för F-skatt beslutas redan på avsikt och någon kontroll om den beskrivna verksamheten uppfyller förutsättningar för näringsverksamhet görs inte. Utredningens förslag tar flera steg i rätt riktning för att skapa bättre kontrollmekanismer kring detta. Det gäller inte minst förslaget om att ett godkännande för F-skatt ska kunna tidsbegränsas samt att det ska vara grund för återkallande om den som är godkänd för F-skatt inte ger de upplysningar som behövs för att kontrollera om förutsättningar för att vara godkänd för F-skatt föreligger. LO stödjer också utredningens förslag om att återkalla godkännandet vid missbruk. Dessa förslag är steg i rätt riktning för att komma åt förekomsten med falska egenföretagare samt att motverka risken för skattefusk och skatteundrandragande.

LO anser dock att det som utredningen föreslår inte räcker. För att komma tillrätta med problemet med falska egenföretagare krävs ytterligare åtgärder. LO menar att ett återinförande av kravet på flera uppdragsgivare för att få tillstånd för F-skatt skulle leda till ett ökat skydd för arbetstagare och minska förekomsten av falska egenföretagare.

Ett sådant krav skulle göra att risken för att anställda sägs upp och erbjuds att fortsätta med samma arbetsuppgifter som egenföretagare eller att arbetsgivare anlitar F-skattare för uppdrag som egentligen borde utföras av anställda, minskas avsevärt. LO delar därför inte utredningens slutsats att tolkningen av näringsbegreppet inte skulle påverka förekomsten med falska egenföretagare.

LOs bedömning är att utredningens förslag kommer att skapa bättre förutsättningar för att motverka problemet med falska egenföretagare samtidigt som åtgärderna minskar risken för skattefusk och skatteundandragande. Utredningens förslag är ett steg i rätt riktning. LO anser dock att ytterligare åtgärder bör vidtas för att komma tillrätta med problemen med falska egenföretagare.

### Särskilda synpunkter på utredningens förslag

#### Ett enklare och mer överskådligt regelverk

Utredningen föreslår att förutsättningarna för att bli godkänd för F-skatt delas upp i två olika paragrafer: En där det framgår vilka omständigheter som utgör hinder för att bli godkänd och en där det framgår på vilka grunder Skatteverket kan återkalla ett godkännande. Utredningen anser att det ökar tydligheten och förutsebarheten både för den som ansöker och den som redan blivit godkänd för F-skatt. Utredningen pekar också på att det kan finnas grund för att överväga ändringar för att skapa en mer automatiserad och standardiserad handläggning. Det betyder också att resurser kan omfördelas och användas för riktade kontroller där risken för fel bedöms vara störst.

LO välkomnar utredningens förslag om ett enklare och mer lättöverskådligt regelverk. Vidare välkomnar LO utredningens förslag om att resurser kan omfördelas så att fler fel kan upptäckas av Skatteverket. LOs förhoppning är att detta kan bidra till att fler falska egenföretagare upptäcks och att skattefusket minskas.

#### Ett flexiblare förfarande vid ansökan om godkännande:

Utredningen föreslår att en ny bestämmelse införs där ett godkännande för F-skatt kan tidsbegränsas. Detta ska ske om den sökande begär det eller ännu inte bedriver, men har för avsikt att bedriva näringsverksamhet.

LO stödjer utredningens förslag om ett tidsbegränsat godkännande för F-skatt, inte minst ur aspekten att det kan motverka förekomsten av falska egenföretagare. Den som inte avser att bedriva näringsverksamhet ska inte bli godkänd för F-skatt.

LO delar utredningens uppfattning om att denna förändring tillsammans med ett genomförande av de två efterföljande punkterna (*ett mer korrekt beslutsunderlag samt hinder vid ansökan och grunder för att återkalla godkännandet vid brister*) kommer att göra det lättare för Skatteverket att säkerställa att personer som är godkända för F-skatt också bedriver näringsverksamhet.

#### **Ett mer korrekt beslutsunderlag**

Utredningen föreslår att den som är godkänd för F-skatt ska om Skatteverket begär det, lämna de upplysningar och tillhandahålla de handlingar som behövs för att kontrollera om förutsättningar för att vara godkänd för F-skatt föreligger. Bestämmelserna om vem som ska prövas när sökande är ett fåmansföretag eller en fysisk person som under de senaste två åren varit företagsledare i ett fåmansföretag utvidgas.

LO välkomnar utredningens förslag om ett mer korrekt beslutsunderlag. All kontroll av de verksamhetsförutsättningar som ligger till grund för godkännande för F-skatt bör granskas mer ingående.

#### **Hinder vid ansökan och grunder för att återkalla godkännandet vid brister**

Utredningen föreslår att en ny grund för återkallelse införs när den som är godkänd för F-skatt inte tillhandahåller de handlingar och lämnar de upplysningar som behövs för att kontrollera att denne ska vara godkänd, inte redovisar eller inte betalar sina skatter och avgifter eller inte betalar tillbaka felaktigt utbetalt belopp i samband med RUT- och ROT-arbeten.

LO välkomnar utredningens förslag att återkalla godkännandet vid brister i redovisningen. Det är synnerligen viktigt att möjligheterna att återkalla godkännandet av F-skatt både utvidgas och stärks.

För att minska incitamenten för lagöverträdelse hos oseriösa arbetsgivare, som uppsåtligt anlitar uppdragstagare när det är uppenbart att de i själva verket är att betrakta som arbetstagare, föreslår LO att regressrätten avseende skatt och avgifter (enligt 59 kap. 9 § SFL) begränsas till om anlitaandet har skett av oaktsamhet. Den som uppsåtligt anlitar dessa ska inte ha rätt till regress. Den som uppsåtligt anlitar arbetstagare på detta sätt bör även påföras ett skattetillägg eller liknande. Då medlemsförbund rapporterat att uppdragsgivare systematiskt i avtal kräver att uppdragsgivaren ska hållas skadeslös behöver lagstiftaren vara tydlig med att denna sanktion inte får påföras arbetstagaren.

### Hinder vid ansökan och grunder för att återkalla godkännandet vid missbruk

Utredningen föreslår att bestämmelser om när återkallande ska ske på grund av missbruk ska förtydligas. Enligt utredningen föreligger grund för återkallelse när missbruket inte är obetydligt och innebär en fara för att skatter och avgifter undanhålls.

LO stödjer utredningens förslag om att återkalla godkännandet vid missbruk. Om förslaget blir verklighet skulle det innebära att det blir svårare för oseriösa personer att ägna sig åt skattefusk och skatteundandragande. LO ser detta som en bra åtgärd för att bättre komma åt problemet med osund konkurrens.

Med vänlig hälsning  
Landsorganisationen i Sverige

Karl-Petter Thorwaldsson

Claes-Mikael Ståhl  
Handläggare